HET KENNISCENTRUM DIGITAL BUSINESS & MEDIA IN 2021

Samen Digitaal
Ontwikkelingen op het gebied van mens, technologie en digitalisering veranderen hoe we werken, waar en waarvóór. Beroepen verdwijnen, veranderen of vernieuwen. Zo ontstaan nieuwe verdienmodellen en organisatievormen. Maar hoe kan je nog met deze digitale veranderingen omgaan en dit zo vormgeven dat dit recht doet aan mens & maatschappij? Dat is waar wij binnen ons onderzoek samen met partners uit de regio in 2021 naar hebben gekeken.

MENSGERICHT & DATAGEDREVEN DIGITALISEREN
Het kennniscentrum Digital Business & Media richt zich zoals genoemd op samenwerkingen tussen mensen technologie of om het mooi te zeggen: mensgericht & datagedreven digitaliseren. Wat is onze visie hierbij? Wij zoeken naar oplossingen en innovaties pre gebaagd als gebruikers ze waarderen voorden. Daarvoor ontwerpen we testomgeven (producten, diensten en werkwijzen) met behulp van data. Die geven we zo vorm, dat ze aansluiten bij de behoeften en belangen van individuen, het werkveld en de samenleving.

ONZE FOCUS

Ons onderzoek richt zich specifiek op uitdagingen die liggen rond drie thema's: Responsible Applied AI, Smart Responsible Business en Digital Culture & Media.

Binnen Responsible Applied AI richten wij ons op de ontwikkeling van methodieken en instrumenten die (toekomstige) professionals helpen om op verantwoorde wijze AI toepassingen te ontwikkelen en in te zetten. Bijvoorbeeld het inzichtelijk maken van de interpretatie en werking van AI binnen de financiële sector. Daardoor kunnen financiële organisaties klanten beter voorzien in uitleg van hun financiële dossier.

Binnen Smart Responsible Business onderzoeken we hoe digitalisering (mbo-) organisaties kan helpen waarde te genereren voor people, planet en profit. Ze keken we in één van onze projecten hoe digitalisering in het klantcontact van publieke dienstverleners kan bijdragen aan een positieverse klantbeleving en binnen een ander project hoe data kan helpen om betere data-gedreven persona's te krijgen.

Binnen Digital Culture & Media onderzoeken we hoe AI de digitale cultuur verandert en zoeken we naar manieren om de impact van AI op de digitale cultuur positief te vergroten. Daarbij kijken we hoe er oplossingen voor mensgerichte, ethische en gezonde toepassing van technologie binnen media ontwikkeld kunnen worden. Bijvoorbeeld de moderatie van lezersreacties onder nieuwsartikelen aan AI. Of het effect van AI gesuurde tools op de onafhankelijkheid, objectiviteit, betrouwbaarheid en transparantie van de journalistiek dat binnen onze projecten onderzocht wordt.

WAT DEDEN WE RILLEMRAI IN 2021?

ONDERZOEK NAAR DIGITAL SKILLS MET DE DIGITAL SKILLS MONITOR

Voortdurende technologische ontwikkelingen zorgen ervoor dat het (toekomstig) werk van studenten de concreten in rap tempo verandert. Daarmee veranderen ook de benodigde technische vaardigheden die nodig zijn om hun werk goed te kunnen uitvoeren. Denk hierbij aan vaardigheden rond het werken in de cloud, gebruik van diverse software, hardware, social media en cybersecurity. Maar welke vaardigheden worden daarbij steeds belangrijker en hoe kan je de ontwikkelen? Om deze vraag te beantwoorden heeft het lectoraat Organisaties in Digitale Transitie de Digital Skills Monitor opgezet. Hierin wordt gekeken welke vaardigheden docenten en studenten nodig hebben, welke vaardigheden ze momenteel al beheersen en hoe dit zich tot elkaar verhoudt. Dit wordt afgezet tegen de ambities van verschillende instituten. Binnen de HU zijn al twee pilots gehouden die laten zien dat zowel medewerkers als studenten op de meeste skills onder de vastgestelde ambitieniveaus scoren. Ruimte voor professionalisering dus. De monitor zal in 2022 verder uitgebreid worden.

Lees meer →

ONDERZOEK NAAR OMGANG MET DIGITALE MEDIA

Hoe gaan mensen om met digitale media en hun kunnen ontwerpers daarop inspelen? Het lectoraat Human Experience & Media Design ontwikkelt middelen, methoden en modellen die de gebruikerservaring van digitale media te verbeteren. De focus ligt daarbij op de kansen voor en het ontwerp van intelligente en data-gedreven producten en diensten. Omdat de uitdagingen van ontwerpers snel veranderen, moet het lectoraat een rol spelen het debat over actueel maatschappelijke onderwerpen aan te jagen. Daarom heeft het lectoraat een aantal missies gelanceerd: HEMD Missies. Binnen de missies gaan onderzoekers op zoek naar de achtergronden van een onderwerp die in het verlengde van het onderzoek liggen. Hierbij wordt actief samengewerkt met de praktijk. De missies die het lectoraat gelanceerd heeft zijn: "help, Spotify begrijpt mij niet", "discriminatie door data", "Grover in 3D, is dat een goed idee?", 'word ik steeds meer een bot?', 'dear human, can I actually help you?' en "de gebruiker aan het stuur".

Lees meer →

ONDERZOEK NAAR NIEUWS MIJDEN

Veel mensen volgden het nieuws intensiever en vaker via verschillende media tijdens de coronapandemie in 2021. Wat doet overload van (ook foutieve) informatie met mensen? Uit onderzoek van het lectoraat Journalistiek in Digitale Transitie bleek, dat het nieuwsgebruik in het begin van de coronacrisis leidde tot het (tijdelijk) vermijden van (bepaalde) nieuwsmedia of specifieke berichtgeving. Mensen voelden zich soms overladen met informatie en ervoeren het nieuws als te negatief of emotioneel uitputtend. Nieuwsmijding had in dat geval een positieve invloed op hun mentale welzijn. Overladen worden met informatie is voor velen dan ook een grote uitdaging in voor nieuws mijden. Toch blijkt uit het onderzoek dat er veel meer nuance is tussen de motivaties die mensen hebben om het nieuws in hoe zij dat in hun gedrag uiten. Niet elke nieuwsmijder is daarin een ongeïnteresseerde afgehakte burger. Het onderzoek is door verschillende media opgepikt en in 2022 opnieuw aangehaald toen de oorlog in Oekraïne uitbrak.

Lees meer →

LANCERING VAN DE KLEINOEBRUFINDEK

Kleine ondernemers (tot 5 werknemers) vertegenwoordigen zo'n 95% van alle ondernemers in Nederland. Er wordt echter weinig onderzoek naar hen gedaan. Begin 2021 heeft het kennniscentrum daarom samen met Ondernemend Nederland en kredietorganisatie Qredits de KleinOebrufindex (KB-Index) gelanceerd om de financiële situatie van deze ondernemers in kaart te brengen en dit jaar meerdere keren verschenen. Uitkomsten van de verschillende rapporten [ ] laten zien dat deze ondernemers hard geraakt zijn door de coronacrisis. Vooral in de horeca, (detail)handel en de zorg. Ook blijken deze ondernemers gedurende de crisis zien veerkrachtig te zijn en zich te herpakken. Gerichte inzet van digitale toepassingen kunnen ondernemers (daarbij) helpen om bedrijfsresultaten te verbeteren. Er blijven wel zorgen om hun financiële buffers. Veel ondernemers teren op hun bedrijfs- en privéreserves. De KB-Index heeft inmiddels bekendheid opgebouwd en wordt gebruikt als documentatie in de politiek en de cijfers worden aangevuld bij de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

KENNISCENTRUM BOUWT MEE AAN HET CENTRUM OGGZ NESPRONDELE RIJPELB BV

In 2021 is een grote subsidie opgehaald voor het opzetten van een centrum voor praktijkgericht onderzoek op het gebied van verantwoord AI gebruik voor bedrijven en instellingen. Dat doen we de komende acht jaar samen met de Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Rotterdam en een groot consortium aan praktijkpartners. De onderzoeksvraagstukken en -resultaten moeten helpen om een Responsible Applied AI methodologie te ontwikkelen, die helpt om verantwoorde AI-oplossingen te ontwerpen, ontwikkelen en implementeren. Om deze kennisopbouw en -deling te realiseren, worden drie hybride leeromgevingen opgezet met verschillende toepassingsgebieden: retail, zakelijke dienstverlening en media. Het kennniscentrum richt zich daarbij vooral op het toepassingsgebied media. Wanneer de leeromgeving worden praktische tools, instrumenten, onderwijs en trainingen ontwikkeld die breed inzetbaar zijn voor de toepassing van AI in de desbetreffende sector.

Lees meer →

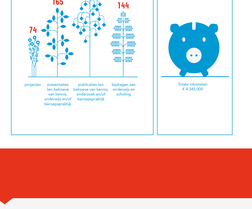

ONTWIKKELEN VAN VIRTUAL REALITY TOOL VOOR HET OEFENEN VAN GESPREKKEN

Voortbordurend op de eerder geïmplementeerde Virtual Reality (VR) tool in het onderwijs om studenten te leren presenteren, voerde het lectoraat voor Archimedes samen met het kennniscentrum een vervolgproject uit. In dit project is gekeken naar de ontwikkeling van een VR tool voor het oefenen van communicatieve vaardigheden en slechtnieuwsgesprekken tussen docent-leerling en zorgprofessional-patiënt. Voor de ontwikkeling van deze tool zijn inzichten uit de pedagogische gesprekscoaching tussen docent-leerling en discours-analytische inzichten uit zorgprofessional-patiënt interacties gebruikt. De eerste ontwerpen van de tool zijn getest en uitgewerkt in rubrics en interactieve pdf's voor de dominante Zorg en Educatie met bijbehorende dialoogvindoc's. Dit bleek succesvol te zijn en een toegevoegde waarde te kunnen geven aan het onderwijs. Ze geeft het docenten/zorgprofessionals handelingsrichtlijnen in hun gesprekscoaching. De resultaten worden momenteel gedeeld met verschillende instituten om deel te laten zijn van hun programma's. Ook levert het een wetenschappelijk artikel op.

Lees meer →

IMPACT OP ONDERWIJS

NIEUW EUROPESE MASTER NUMMN CENTERED AI

Binnen een Europese consortium bestaande uit de HU, de universiteiten van Dublin, Napels en Boekarest en diverse mbo- en R&D-organisaties is hard gewerkt aan de ontwikkeling van de Europese Master Human Centered AI die in september 2022 start. Binnen de master leren studenten hoe AI gebouwd en toegepast kan worden en hoe je om moet gaan met de maatschappelijke keuzes die daarbij komen kijken. Ter voorbereiding op de master zijn ook meerdere webinars georganiseerd over onderwerpen die raken aan de master.

Lees meer →

MASTER DATA DRIVEN BUSINESS IN DE PRUIZEN

De master Data Driven Business ging in 2021 voor het tweede jaar van start. In het eerste jaar volgden rulm zestig studenten de master. Binnen deze master werkten veel lectoraten uit ons kennniscentrum samen met verschillende instituten om een toekomstig bestendige master op te zetten voor het beroepenveld met een groep professionele 'data translators'. Dit is terug te zien in de leerukiomsten, de toetsen en de afstudeerwesen van deze innovatieve master die aansluiten bij het steeds belangrijker worden domein rond data-analytics. Als belening voor hun harde werk in de ontwikkeling van de master, heeft het team de prijs gekregen voor onderwijsinnovatiepaam van het jaar.

Lees meer →

KENNISCENTRUM DIGITAL BUSINESS & MEDIA IN CIJFERS

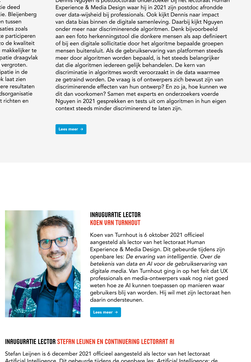

IMPACT OP KENNISONTWIKKELING

ONDERZOEKER VAN HET JAAR 2021

Anard Shormbar is onderzoeker bij het lectoraat Procesinnovatie & Informatiesystemen en gekozen tot Onderzoeker van het Jaar 2021 aan de HU. Shormbar won de prijs, vanwege zijn kwaliteit om goede verbindingen te leggen. Volgens de jury beweegt hij zich makkelijk tussen de wetenschap, het onderwijs, de beroepspraktijk en het maatschappelijke en internationale veld. Hij is een voorbeeld van de praktijkgerichte onderzoeker die de HU nodig heeft om te net zichzelf en de HU met zijn onderzoek goed op de kaart te.

Lees meer →

PROMOTIE CHRISTINE BLEUENBERG

Christine Bleijenberg, onderzoeker bij het lectoraat Organisaties in Digitale Transitie deed promotieonderzoek naar burgerparticipatie. Bleijenberg onderzocht de kwaliteit van de gesprekken tussen ambtenaren en burgers. Overheidsorganisaties zoals gemeenten vragen burgers steeds vaker te participeren in gesprekken rondom beleid. Ze hopen zo de kwaliteit van beleid te verbeteren en de uitvoering makkelijker te maken. Daarbij willen ze via burgerparticipatie draagvlak creëren en het vertrouwen in de overheid vergroten. Maar hoe goed functioneert burgerparticipatie in de praktijk? Inzicht uit Bleijenberg onderzoek laat zien dat dit niet altijd even goed verloopt. Betere resultaten kunnen worden behaald als je als overheidsorganisatie ook meer op het proces en de relatie gaat richten en niet uitsluitend op de inhoud focust.

Lees meer →

ONDERZOEK DENNIS NGUYEN NAAR DATA-BIAS

Dennis Nguyen is postdoctoral onderzoeker bij het lectoraat Human Experience & Media Design waar hij in 2021 zijn paddos afronddde over data-vijhebd bij professionals. Ook kijkt Dennis naar impact van data bias binnen de digitale samenleving. Daarbij kijkt Nguyen onder meer naar discriminerende algoritmen. Dennis bijvoorbeeld van een fotos herkenningstool die donkere mensen als aap definieert of bij een digitale sollicitatie door het algoritme bepaalde groepen mensen buiteksluit. Als de gebruikserving van platformen steeds meer door algoritmen worden bepaald, is het steeds belangrijker dat die algoritmen iedereen gelijk behandelen. De kern van discriminatie in algoritmes wordt veroorzaakt in de data waarmee ze getraind worden. De vraag is of ontwerpers zich bewust zijn van discriminerende effectjes van hun ontwerp? En zo ja, hoe kunnen we dit dan voorkomen? Samen met experts en onderzoekers voerde Nguyen in 2021 gesprekken en tests uit om algoritmen in hun eigen context steeds minder discriminerend te laten zijn.

Lees meer →

VERANDERING IN LECTORATEN

CONTINUERING LECTORAAT PROCESINNOVATIES INFORMATIESYSTEMEN

Digitalisering heeft grote invloed op de bedrijfsvoering van organisaties. Daarbij speelt de verbetering en innovatie van processen en informatiesystemen een grote rol. Het lectoraat Procesinnovatie & Informatiesystemen onderzoekt sinds 2013 hoe organisaties dit zo goed mogelijk kunnen doen. De komende vier jaar gaat het lectoraat hiermee verder, waarbij de focus komt te liggen op procesmanagement, inzet van informatiesystemen, digitaal leiderschap en ICT vaardigheden.

Lees meer →

INRIGGRINTIE LECTOR KOEN VAN TURNHOUT

Koen van Turnhout is 6 oktober 2021 officieel aangesteld als lector van het lectoraat Human Experience & Media Design. Dit gebeurde tijdens zijn openbare les: *De ervaring van intelligentie. Over de ethiek van de gebruikerservaring van digitale media.* Van Turnhout ging in op het felt dat UX professionals en media-ontwerpers vaak nog niet goed weten hoe ze AI kunnen toepassen op manieren waar gebruikers zijn van worden. Hij wil met zijn lectoraat hen daarin ondersteunen.

Lees meer →

INRIGGRINTIE LECTOR STEFAN LEUNEN EN CONTINUERING LECTORAAT AI

Stefan Leijnen is 6 december 2021 officieel aangesteld als lector van het lectoraat Artificial Intelligence. Dit gebeurde tijdens de openbare les: *Artificial Intelligence: de mens in de computer en de computer in de mens*, waar hij inging op de vraag hoe bedrijven, organisaties en overheden AI op een verantwoorde en menselijke manier kunnen inzetten. Het lectoraat wordt gecontinueerd met een nieuwe focus op Explainable AI, Cooperatieve AI en Future Machine Learning.

Lees meer →

ORGANISATIE

Het kennniscentrum Digital Business & Media pakt vraagstukken rond digitale transformatie multidisciplinair aan. Dit doet wij door onderlinge samenwerking van de volgende lectoraten, die technologie als cryptografie hebben gekoppeld aan hun eigen specifieke toepassingsgebied en expertise:

DIRECTEUR KENNISCENTRUM DIGITAL

GERRITA VAN DER VEEN

COMMUNICATIE VH DIGITALE TRANSITIE

ANNETTE KLARENBEEK

FINANCIEEL ECONOMISCHE INNOVATIE

LEX VAN TEEFELEN

HUMAN EXPERIENCE & MEDIA DESIGN

KOEN VAN TURNHOUT

KWALITEITSJOURNALISTIEK IN DIGITALE TRANSITIE

VREL DE ARAN

MARKETING & CUSTOMER EXPERIENCE

TUS TIMMERMAN

ARTIFICIAL INTELLIGENCE

STEFAN LEUNEN

ORGANISATIES IN DIGITALE TRANSITIE

XANDER LUB

PROCESINNOVATIE & INFORMATIESYSTEMEN

PASCAL RUVESTEUN

BETEKENISVOL DIGITAAL INNOVEREN*

MARLIES VAN STEENBERGEN*

SAMENWERKING

We werken op verschillende manieren samen met partijen in de creatieve en zakelijke dienstverlening, kennisinstellingen, publieke organisaties en overheid. Bij voorkeur richten we ons op langdurige samenwerking. Onze onderzoeksvragen komen uit de praktijk. De resultaten leiden dus niet alleen tot wetenschappelijke inzichten, maar ook tot inzichten en toepassingen die relevant zijn voor de beroepspraktijk. Heb je een onderzoeksvraag rondom digitalisering? Wij gaan graag met je in gesprek. Mail ons op digitalbusinessandmedia@hu.nl

*Lectorat Betekenisvol Digitaal Innoveren is onderdeel van Kennniscentrum Leren en Innoveren. Vanwege de intensieve samewerking participeert lector Marlies van Steenbergen in het lectorentaam van Kennniscentrum Digital Business & Media.

HOGESCHOOL UTRECHT

HIER KOMT ALLES SAMEN